

Nr 102

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183) om bankrörelse, m. m.; given Stockholms slott den 31 mars 1967.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att anta härvid fogade förslag till

- 1) lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183) om bankrörelse;
- 2) lag angående ändrad lydelse av 274 § lagen den 17 juni 1948 (nr 433) om försäkringsrörelse;
- 3) förordning om ändring i reglementet den 28 maj 1959 (nr 293) angående allmänna pensionsfondens förvaltning;
- 4) förordning om ändrad lydelse av 9 § reglementet den 26 maj 1961 (nr 265) angående förvaltningen av riksförsäkringsverkets fonder;
- 5) förordning om ändrad lydelse av 2 § reglementet den 25 maj 1962 (nr 401) angående förvaltningen av de allmänna försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen;
- 6) förordning angående ändrad lydelse av 42 § förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa författningsändringar i samband med förslaget i prop. 1967: 56 om inrättandet av ett statligt kreditaktiebolag. Sålunda föreslås att det statliga kreditaktiebolaget, som avses heta Sveriges investeringsbank AB, skall få rätt att använda ordet »bank» i sin firma. Dessutom föreslås ändring i placeringsbestämmelserna för bl. a. allmänna pensionsfonden och försäkringsbolagen för att möjliggöra placering av obligationer m. m. som investeringsbanken utger eller utbjuder.

Förslag
till
Lag
angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183)
om bankrörelse

Härigenom förordnas, att 2 § lagen den 31 mars 1955 om bankrörelse¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Ej må annan än riksbanken, bankaktiebolag, postbanken, sparbank och Sveriges allmänna hypoteksbank i sin firma eller eljest vid beteckning av affärsrörelsen använda ordet bank. Beträffande användningen av ordet bank i registrerad understödsförenings firma är särskilt stadgat.

Ej må annan än riksbanken, bankaktiebolag, postbanken, sparbank, Sveriges allmänna hypoteksbank och Sveriges investeringsbank aktiebolag i sin firma eller eljest vid beteckning av affärsrörelsen använda ordet bank. Beträffande användningen av ordet bank i registrerad understödsförenings firma är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

¹ Senaste lydelse av 2 § se 1960:269.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 274 § lagen den 17 juni 1948 (nr 433)

om försäkringsrörelse

Härigenom förordnas, att 274 § lagen den 17 juni 1948 om försäkringsrörelse¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

274 §.

Vid envar — — — — — av staten;

2. obligationer utfärdade av Sveriges allmänna hypoteksbank, konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller Skeppsfartens sekundärlånekassa eller av kreditaktiebolag, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av bankinspektionen;

2. obligationer utfärdade av Sveriges allmänna hypoteksbank, konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan, Skeppsfartens sekundärlånekassa eller Sveriges investeringsbank aktiebolag eller av kreditaktiebolag, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av bankinspektionen;

3. av riksbanken — — — — — Konungens tillstånd;

5. av svenskt industriföretag utfärdade obligationer, vilka offentligen utbjudits av svenskt bankaktiebolag;

5. av svenskt industriföretag utfärdade obligationer, vilka offentligen utbjudits av svenskt bankaktiebolag eller Sveriges investeringsbank aktiebolag;

6. skuldförbindelser, för — — — — — kunna medgivas.

Utan hinder — — — — — i aktier.

Med försäkringsfond — — — — — återförsäkringsgivares ansvarighet.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

¹ Senaste lydelse av 274 § se 1966:55.

Förslag
till
Förordning
om ändring i reglementet den 28 maj 1959 (nr 293) angående
allmänna pensionsfondens förvaltning

Härigenom förordnas, att 12, 14, 15 och 19 §§ reglementet den 28 maj 1959 angående allmänna pensionsfondens förvaltning¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

12 §.

Fondstyrelse må — — — — —
3. i obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar som offentlig utjudits av svenskt bankaktiebolag;

4. i andra skuldförbindelser utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, riksbanken, bankaktiebolag, *postsparbanken*, *postgirokontoret*, sparbank, centralkassa för jordbrukskredit eller annan kreditinrättning, som Konungen godkänner, eller av bolag, förening eller stiftelse som i 2 § första stycket 1 sägs, såvida staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet iklätt sig borgen för förbindelserna;

5. i skuldförbindelse — — — — —
I den mån så erfordras för en tillfredsställande betalningsberedskap eller eljest för tillgodoseende av kravet på ändamålsenlig förvaltning må fondmedel även inbestå hos riksbanken, bankaktiebolag eller *postgirokontoret*.

— — — — — jämförlig samfällighet;
3. i obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar som offentlig utjudits av svenskt bankaktiebolag eller *Sveriges investeringsbank aktiebolag*;

4. i andra skuldförbindelser utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, riksbanken, bankaktiebolag, *postbanken*, sparbank, centralkassa för jordbrukskredit eller annan kreditinrättning, som Konungen godkänner, eller av bolag, förening eller stiftelse som i 2 § första stycket 1 sägs, såvida staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet iklätt sig borgen för förbindelserna;

— — — — — om återlån;
I den mån så erfordras för en tillfredsställande betalningsberedskap eller eljest för tillgodoseende av kravet på ändamålsenlig förvaltning må fondmedel även inbestå hos riksbanken, bankaktiebolag eller *postbanken*.

14 §.

Riksbanken, bankaktiebolag, *postsparbanken*, *postgirokontoret*, sparbank, centralkassa för jordbrukskredit, Sveriges allmänna hypoteksbank,

Riksbanken, bankaktiebolag, *postbanken*, sparbank, centralkassa för jordbrukskredit, Sveriges allmänna hypoteksbank, Svenska skeppshypo-

¹ Senaste lydelse av 12 § se 1965:132.

(Nuvarande lydelse)

Svenska skeppshypotekskassan eller annan kreditinrättning som Konungen godkänner äger mot bevis om fullgjord avgiftsbetalning bevilja den som erlagt avgift enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension under föregående år återlån med högst hälften av vad sålunda erlagts. Återlån må ej beviljas, om dess belopp enligt vad nu sagts icke skulle uppgå till femhundra kronor.

(Föreslagen lydelse)

tekskassan eller annan kreditinrättning som Konungen godkänner äger mot bevis om fullgjord avgiftsbetalning bevilja den som erlagt avgift enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension under föregående år återlån med högst hälften av vad sålunda erlagts. Återlån må ej beviljas, om dess belopp enligt vad nu sagts icke skulle uppgå till femhundra kronor.

15 §.

Kreditinrättning, som — — — — — — — — återlånet beviljats.

Räntesatsen för lån från fondstyrelse till kreditinrättning enligt vad i första stycket sägs fastställas av Konungen. Sagda räntesats skall bestämmas så att den med en halv procent överstiger högsta allmänt förekommande räntesats vid inlåning i bankaktiebolag, *postsparbanken*, sparbank och centralkassa för jordbrukskredit. Utan hinder av vad sålunda blivit bestämt äger dock fondstyrelsen och kreditinrättningen för visst lån överenskomma om en efter det rådande marknadsläget bestämd, för viss tid bunden räntesats.

Räntesatsen för lån från fondstyrelse till kreditinrättning enligt vad i första stycket sägs fastställas av Konungen. Sagda räntesats skall bestämmas så att den med en halv procent överstiger högsta allmänt förekommande räntesats vid inlåning i bankaktiebolag, *postbanken*, sparbank och centralkassa för jordbrukskredit. Utan hinder av vad sålunda blivit bestämt äger dock fondstyrelsen och kreditinrättningen för visst lån överenskomma om en efter det rådande marknadsläget bestämd, för viss tid bunden räntesats.

19 §.

Konungen förordnar för varje fondstyrelse fyra revisorer att granska styrelsens förvaltning. Av revisorerna utses en på förslag av *bank- och fondinspektionen* och två efter samråd med de sammanslutningar, som enligt 4 § äga föreslå ledamot i fondstyrelsen. De revisorer som utses utan samråd som nu sagts skola, där ej skäl däremot äro, vara gemensamma för samtliga fondstyrelser.

Konungen förordnar för varje fondstyrelse fyra revisorer att granska styrelsens förvaltning. Av revisorerna utses en på förslag av *bankinspektionen* och två efter samråd med de sammanslutningar, som enligt 4 § äga föreslå ledamot i fondstyrelsen. De revisorer som utses utan samråd som nu sagts skola, där ej skäl däremot äro, vara gemensamma för samtliga fondstyrelser.

Denna förordning träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 9 § reglementet den 26 maj 1961 (nr 265)
angående förvaltningen av riks försäkringsverkets fonder

Härigenom förordnas, att 9 § reglementet den 26 maj 1961 angående förvaltningen av riks försäkringsverkets fonder¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

9 §.

Fondfullmäktige må ————— jämförlig samfällighet; 3. i obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar som offentlig utjudits av svenskt bankaktiebolag; 4. i andra ————— Placeras medel —————	————— jämförlig samfällighet; 3. i obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar som offentlig utjudits av svenskt bankaktiebolag eller Sveriges investeringsbank aktiebolag; under 7. omförmäles. kunnat betingas.
--	--

—————
Denna förordning träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

¹ Senaste lydelse av 9 § se 1965:133.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 2 § reglementet den 25 maj 1962 (nr 401) angående förvaltningen av de allmänna försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen

Härigenom förordnas, att 2 § reglementet den 25 maj 1962 angående förvaltningen av de allmänna försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

2 §.

Allmän försäkringskassa ————— eller kommun;	
3. i obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som offentligen utbjudits av svenskt bankaktiebolag;	3. i obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som offentligen utbjudits av svenskt bankaktiebolag <i>eller Sveriges investeringsbank aktiebolag</i> ;
4. i andra —————	vid 5. stadgas.

Denna förordning träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Förslag
till
Förordning
angående ändrad lydelse av 42 § förordningen den 14 december 1956
(nr 629) om erkända arbetslöshetskassor

Häri genom förordnas, att 42 § förordningen den 14 december 1956 om erkända arbetslöshetskassor¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

42 §.

Fondens tillgångar ————— eller kommun,

3) i obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som offentligen utbjudits av svenskt bankaktiebolag, med undantag av sådana förskrivningar, som medföra rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (förlagsbevis),

3) i obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som offentligen utbjudits av svenskt bankaktiebolag *eller Sveriges investeringsbank aktiebolag*, med undantag av sådana förskrivningar, som medföra rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (förlagsbevis),

4) i andra ————— stadgas i 5).

Denna förordning träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

¹ Senaste lydelse av 42 § se 1964:495.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet på Stockholms slott den 17 mars 1967.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *författningsändringar i samband med inrättandet av ett statligt kreditaktiebolag* och anför.

I prop. 1967: 56 föreslås inrättande av ett statligt kreditaktiebolag med ändamål att bidra till finansiering av sådana investeringsprojekt inom näringslivet som inriktas på rationalisering, strukturanpassning och utveckling.

Som antytts i nämnda proposition föranleder inrättandet av det nya institutet vissa författningsändringar.

Namnfrågan

I prop. 1967: 56 föreslås att kreditinstitutet skall utöva sin verksamhet i aktiebolagsform men inte driva bankrörelse. Institutet avses således inte bli ett bankaktiebolag.

Kreditaktiebolaget föreslås bli kallat Sveriges investeringsbank aktiebolag. Enligt 2 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183) om bankrörelse får inte någon annan än riksbanken, bankaktiebolag, postbanken, sparbank och Sveriges allmänna hypoteksbank använda ordet bank i sin firma eller i övrigt vid beteckning av affärsrörelsen. För användningen av ordet bank i registrerad understödsförenings firma gäller dock bestämmelserna i 9 § andra stycket lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar. Förbudet mot användning av ordet bank gäller enligt 8 § lagen den 31 mars 1955 (nr 184) angående införande av nya lagen om bankrörelse inte aktiebolag som fått bolagsordning stadfäst av Kungl. Maj:t före den 1 januari 1912.

För att det föreslagna kreditaktiebolaget skall kunna driva sin rörelse med användning av beteckningen bank krävs således ändring av 2 § lagen om bankrörelse.

I 6 § lagen den 14 september 1944 (nr 705) om aktiebolag (senaste lydelse av 6 § se 1955: 384) föreskrivs bl. a. att aktiebolags firma tydligt skall skilja sig från andra förut i aktiebolagsregistret eller filialregistret införda, ännu bestående firmor. Enligt 190 § 1 mom. skall godkännande för registrering av stiftelsehandling vägras bl. a. om handlingen innehåller något som strider mot lagen om aktiebolag eller annan lag eller författning eller om handlingen till sin avfattning är otydlig eller vilseledande i något viktigare hänseende.

Bland de remissinstanser, som yttrade sig över de två promemorior (Stencil Fi 1967: 2 och 3) som låg till grund för beredningen av frågan om investeringsbankens bildande, ifrågasatte endast två, nämligen kommerskollegium och Kooperativa förbundet, lämpligheten av att använda ordet bank för ett kreditinstitut, vars verksamhet inte avses innefatta inlåning från allmänheten på bankräkning.

Enligt min mening hade det i och för sig varit mest tillfredsställande om beteckningen bank förbehållits som obligatorisk benämning för endast sådana inrättningar som får bedriva bankrörelse, dvs. inlåning från allmänheten på räkning som bank i allmänhet begagnar. Defta har emellertid inte skett. Å ena sidan drivs bankrörelse förutom av bankaktiebolag, postbanken och sparbank även av centralkassorna för jordbrukskredit. Å andra sidan finns det vissa inrättningar, varvid kan nämnas Sveriges allmänna hypoteksbank, som får använda ordet bank i sin firma utan att vara berättigade att driva bankrörelse. Dessutom finns i 2 § valutalagen den 22 juni 1939 (nr 350) ett begrepp, valutabank, varmed förstås bank som riksbanken bemyndigar att driva handel med utländsk valuta. Av begreppet bank i valutalagen omfattas inte alla inrättningar som driver bankrörelse (se prop. 1963: 139 s. 65, B:oU 20, rskr 309). Som ytterligare en omständighet vill jag erinra om den möjlighet registrerad understödsförening har att använda beteckningen bank.

När nu för det nya statliga kreditaktiebolaget föreslagits beteckningen investeringsbank, som är kort och lätt att handskas med och dessutom ger en god uppfattning om verksamhetens inriktning, ligger däri inte några risker för vilseledande. Begreppet bank är, som framgår av det anförda, inte så entydigt som begreppet bankrörelse. Varken Svenska bankföreningen eller Svenska sparbanksföreningen har vid nyssnämnda remissbehandling gjort några erinringar mot den föreslagna beteckningen. Jag förordar således att 2 § lagen om bankrörelse ändras i syfte att möjliggöra registrering av firman Sveriges investeringsbank aktiebolag. Lagändringen synes emellertid inte böra träda i kraft förrän stiftelsehandlingarna upprättats. Det är därför lämpligt att Kungl. Maj:t bemyndigas att bestämma tiden för ikraftträdandet.

Placeringsbestämmelser

Som framgår av prop. 1967: 56 avses investeringsbanken finansiera sin verksamhet med — förutom det egna kapitalet — medel som anskaffas på kapitalmarknaden, företrädesvis genom obligationsupplåning. En mycket stor del av denna marknad upptas av institutionella placerare, främst AP-fonden och de enskilda försäkringsbolagen. Andra exempel på institutionella kapitalplacerare är affärsbanker, sparbanker, understödsföreningar och erkända arbetslöshetskassor.

För de nämnda placerarna gäller särskilda placeringsregler. *AP-fondens* placeringsregler finns upptagna i reglementet den 28 maj 1959 (nr 293) angående allmänna pensionsfondens förvaltning (AP-fondreglementet). För de enskilda *försäkringsbolagen* gäller bestämmelserna i lagen den 17 juni 1948 (nr 433) om försäkringsrörelse (försäkringsrörelselagen). Till övriga placeringsregler återkommer jag i det följande.

Vidare avses investeringsbanken kunna medverka vid värdepappersemissioner, när värdepapper ges ut av annan än banken. Även såvitt avser bankens möjligheter att bedriva denna verksamhet är nämnda placeringsregler av intresse.

Enligt 274 § försäkringsrörelselagen (senaste lydelse av 274 § se 1966: 55) skall vid varje tidpunkt ett belopp motsvarande försäkringsfonden för livförsäkringar vara redovisat i vissa uppräknade slag av värdehandlingar. Av uppräknningen framgår, såvitt är av intresse i detta sammanhang, att redovisningen kan ske i

obligationer eller andra skuldförbindelser, som utfärdats eller garanterats av staten (274 § första stycket 1),

obligationer utfärdade av Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan, Skeppsfartens sekundärlånekassa eller av kreditaktiebolag, som står under tillsyn av bankinspektionen (274 § första stycket 2),

fordringsbevis — med undantag av förlagsbevis, dvs. sådana för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare — som utfärdats av riksbanken, svenskt bankaktiebolag, postbanken, svensk sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit (274 § första stycket 3), samt

obligationer, som utfärdats av svenskt industriföretag och som offentligen utbjudits av svenskt bankaktiebolag (274 § första stycket 5).

Vidare finns i 274 § första stycket 7 en regel av innebörd att redovisning får ske även i inhemska eller utländska värdehandlingar, som till sin art och till den säkerhet de erbjuder kan anses jämförliga med bl. a. några av de här angivna slagen.

Det bör i sammanhanget nämnas att en tiondel av livförsäkringsfonden får placeras fritt, dock inte i aktier (274 § andra stycket).

Enligt 12 § AP-fondreglementet (senaste lydelse av 12 § se 1965: 132) får fondmedlen placeras bl. a. i

obligationer, utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stads- hypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan eller Skeppsfartens sekundärlånekassa eller av kreditaktiebolag, som står under tillsyn av bankinspektionen (12 § första stycket 1),

obligationer, garanterade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet (12 § första stycket 2),

obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar som offentlig utbjudits av svenskt bankaktiebolag (12 § första stycket 3),

andra skuldförbindelser utfärdade av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, riksbanken, bankaktiebolag, postsparbanken, postgirokontoret, sparbank, centralkassa för jordbrukskredit eller annan kreditinrättning, som Kungl. Maj:t godkänner, eller av bolag, förening eller stiftelse, i vilken staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet har ett bestämmande inflytande, under förutsättning att staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet iklätt sig borgen för förbindelserna (12 § första stycket 4).

Som framgår av denna redogörelse är placeringsbestämmelserna i försäkringsrörelselagen och AP-fondreglementet i stora delar överensstämmande till sitt innehåll. En väsentlig skillnad är emellertid att AP-fondmedel, i olikhet mot medel tillhörande den bundna sektorn av livförsäkringsfond, kan placeras i förlagsbevis. En annan skillnad, som är av betydelse i detta sammanhang, föreligger beträffande sådana obligationer, som offentlig utbjudits av svensk affärsbank. Sådana obligationer är generellt godtagbara som placeringsobjekt när det gäller AP-fonden. För den bundna sektorn av livförsäkringsfond godtas detta slag av obligationer endast under förutsättning att de utfärdats av svenskt industriföretag.

Beträffande till en början investeringsbankens egna obligationer möjliggör redan gällande rätt placering av såväl AP-fondmedel som medel tillhörande den bundna sektorn av livförsäkringsfond i obligationer utfärdade av kreditaktiebolag som står under tillsyn av bankinspektionen.

Investeringsbanken avses bedriva sin rörelse som ett kreditaktiebolag. Lagen den 26 april 1963 (nr 76) om kreditaktiebolag blir tillämplig på banken. Enligt 5 § i denna lag skall kreditaktiebolag stå under tillsyn av bankinspektionen om inte Kungl. Maj:t medger befrielse härifrån. Befrielse kan medges om detta anses kunna ske utan olägenhet från allmän och enskild synpunkt.

Ställning har givetvis ännu inte kunnat tas till frågan om den föreslagna investeringsbanken bör medges befrielse från skyldigheten att stå under

tillsyn. Vissa skäl synes tala för att frågan om sådan befrielse kan komma att aktualiseras.

Beträffande investeringsbanken är det inte lämpligt att sammankoppla frågan om möjligheten för försäkringsbolag eller AP-fonden att placera medel i obligationer, som banken utfärdat, med frågan om banken skall stå under tillsyn av bankinspektionen. Genom att banken avses bli ett statligt företag med en statlig garanti som upp till ett belopp motsvarande aktiekapitalet täcker bankens förpliktelser blir inte frågorna om företagens solvens och likviditet avhängiga av tillsynsfrågan på samma sätt som fallet är beträffande privata kreditaktiebolag. Lösningen av tillsynsfrågan bör således enligt min mening inte vara avgörande för frågan om rätten till placering av medel från AP-fonden och livförsäkringsfond i investeringsbankens obligationer.

Försäkringsinspektionen har i sitt remissyttrande över de två utredningspromemoriorna Fi 1967: 2 och 3 ansett att en statlig garantiförbindelse uppgående till minst 50 % av bankens eget kapital bör vara en förutsättning för att bankens obligationer skall få tas upp i försäkringsrörelselagens förteckning över fondgilla placeringar. I prop. 1967: 56 föreslås, som nyss nämnts, en statlig garanti på ett belopp motsvarande aktiekapitalet. Det bör vidare nämnas att upplåningsrätten föreslagits maximerad till fem gånger det egna kapitalet, vilket innebär en begränsning i förhållande till kreditinstitut av typen AB Industrikredit och AB Företagskredit, där upplåningsrätten är bestämd till tio resp. sex gånger summan av bolagets eget kapital och garantifond. Jag finner sålunda att investeringsbankens obligationer bör få ingå som placeringsobjekt för såväl AP-fonden som den bundna sektorn av livförsäkringsfond.

Investeringsbanken avses kunna ge ut även e g n a f ö r l a g s b e v i s. Om banken ämnar begagna denna möjlighet är ännu för tidigt att yttra sig om. Den skillnad som f. n. finns mellan försäkringsrörelselagen och AP-fondreglementet i fråga om rätten till placering i förlagsbevis synes böra behållas.

Vad härefter gäller i n v e s t e r i n g s b a n k e n s e m i s s i o n s v e r k s a m h e t i ö v r i g t vill jag med hänvisning till den tidigare redogörelsen erinra om att medel från AP-fonden f. n. kan placeras i såväl obligationer som andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som offentligen utbjudits av svensk affärsbank, under det att — med undantag för de särskilt uppräknade slagen av obligationer — offentligen av affärsbank utbjudna värdepapper är placeringsgilla i livförsäkringsfonds bundna sektor endast om det är fråga om obligationer som utfärdats av svenskt industriföretag.

Investeringsbankens prövning när det gäller fråga om att offentligen utbjuda obligationer eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar torde från säkerhetssynpunkt inte komma att skilja sig från affärs-

bankernas. Det är således följdriktigt att fondmedel, som nu kan placeras i värdepapper som offentligen utbjudits av svensk affärsbank, också bör kunna placeras i dessa papper om de offentligen utbjudits av investeringsbanken. Den skillnad som råder mellan försäkringsrörelselagen och AP-fondreglementet i fråga om olika typer av värdepapper synes även i fråga om investeringsbanken böra upprätthållas.

På grund av vad jag sålunda anfört föreslår jag ändring av 274 § första stycket försäkringsrörelselagen, *dels* i punkten 2, där uppräkningsen bör kompletteras att omfatta även investeringsbanken, *dels* i punkten 5, där efter ordet »bankaktiebolag» bör tilläggas orden »eller Sveriges investeringsbank aktiebolag».

När det gäller AP-fondreglementet är förhållandena något annorlunda. Med hänsyn till att omfattningen av 12 § första stycket 3 i reglementet är betydligt större än omfattningen av motsvarande regel i försäkringsrörelselagen synes det tillräckligt att ändra endast denna punkt i reglementet. Ändringen bör ske på motsvarande sätt som ändringen i 274 § första stycket 5 försäkringsrörelselagen. Därigenom blir således fondgilla såväl investeringsbankens egna, offentligen utbudna obligationer och förlagsbevis, oavsett om utbudandet sker av investeringsbanken eller svensk affärsbank, som andra av investeringsbanken offentligen utbudna obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar.

De föreslagna ändringarna bör inte träda i kraft förrän investeringsbanken bildats. Jag föreslår att Kungl. Maj:t bemyndigas bestämma dag för ikraftträdande.

Av det föregående framgår att placeringsregler finns för även andra institutionella placerare än AP-fonden och försäkringsbolag. Regler som i vissa delar överensstämmer med reglerna för försäkringsbolagen resp. AP-fonden finns sålunda för *erkända arbetslöshetskassor* i 42 § förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor och för de *allmänna försäkringskassorna* i reglementet den 25 maj 1962 (nr 401) angående förvaltningen av de allmänna försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen. Motsvarande ändringar bör ske i dessa regler.

För *riksförsäkringsverkets fonder* gäller reglementet den 26 maj 1961 (nr 265) angående förvaltning av riksförsäkringsverkets fonder. Placeringsbestämmelserna finns i 9 § (senaste lydelse se 1965: 133). De överensstämmer i här aktuella delar med AP-fondreglementet. En ändring av reglementet angående förvaltning av riksförsäkringsverkets fonder i överensstämmelse med vad jag i det föregående föreslagit för AP-fondreglementet bör därför ske.

För *understödsföreningar* finns placeringsbestämmelser i 19 § lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar. Placeringsbestämmelserna

skiljer sig i rätt stor utsträckning från de placeringsbestämmelser jag redogjort för i det föregående. Lagen om understödsföreningar överses f. n. av en särskilt tillkallad sakkunnig. Utredningsarbetet beräknas bli slutfört under detta år. Jag finner på grund härav inte skäl att föreslå någon ändring i lagen om understödsföreningar.

De placeringsregler som gäller för *affärsbanker* och *sparbanker* är av en annan typ än tidigare nämnda placeringsregler. För affärsbanker och sparbanker är inlåningsrätten begränsad i relation till det egna kapitalet om de utlånade medlen inte placeras i bl. a. vissa närmare angivna slag av värdepapper. Reglerna synes inte hindra vare sig affärsbanker eller sparbanker att förvärva investeringsbankens egna obligationer eller obligationer som investeringsbanken emitterat för annans räkning. Det bör i sammanhanget nämnas att varken affärsbanker eller sparbanker har rätt att förvärva förlagsbevis.

Övriga frågor

Några redaktionella ändringar synes behöva göras i AP-fondreglementet. I 12 § första stycket 4 talas om postsparbanken och postgirokontoret som utfärdare av skuldförbindelser i vilka fondmedel får placeras. Enligt sista stycket av samma paragraf får AP-fondmedel under vissa närmare angivna omständigheter inestå hos postgirokontoret. I 14 § nämns bland kreditinrättningar, som får bevilja återlån, postsparbanken och postgirokontoret. Enligt 15 § andra stycket fastställer Kungl. Maj:t räntesatsen för lån, som lämnas från AP-fonden till kreditinrättning som meddelat återlån. Räntesatsen skall bestämmas så att den med en halv procent överstiger högsta allmänt förekommande räntesats vid inlåning i bl. a. postsparbanken. Sedan omorganisation skett inom postverket har postsparbanken och postgirorörelsen slagits samman till postbanken. Orden postsparbanken och postgirokontoret bör bytas ut mot ordet postbanken.

I 19 § föreskrivs att en revisor skall utses på förslag av bank- och fondinspektionen. Eftersom nämnda inspektion numera heter bankinspektionen, bör 19 § ändras i enlighet härmed.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183) om bankrörelse;

2) lag angående ändrad lydelse av 274 § lagen den 17 juni 1948 (nr 433) om försäkringsrörelse;

3) förordning om ändring i reglementet den 28 maj 1959 (nr 293) angående allmänna pensionsfondens förvaltning;

4) förordning om ändrad lydelse av 9 § reglementet den 26 maj 1961 (nr 265) angående förvaltningen av riksförsäkringsverkets fonder;

5) förordning om ändrad lydelse av 2 § reglementet den 25 maj 1962 (nr 401) angående förvaltningen av de allmänna försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen;

6) förordning angående ändrad lydelse av 42 § förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor.

Författningsförslagen torde få fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.¹

Föredraganden hemställer att lagrådets utlåtande över förslagen under 1 och 2 för det i 87 § regeringsformen angivna ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

¹ Bilagan har uteslutits här. Den är likalydande med den bilaga som är fogad vid propositionen.

Utdrag av protokoll, hållet i lagrådet den 28 mars 1967.

Närvarande:

f. d. justitierådet LIND,
justitierådet SÖDERLUND,
regeringsrådet ÅBJÖRNSSON,
justitierådet BRUNNBERG.

Enligt lagrådet den 23 mars 1967 tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet den 17 mars 1967, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i 87 § regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till 1) *lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183) om bankrörelse* och 2) *lag angående ändrad lydelse av 274 § lagen den 17 juni 1948 (nr 433) om försäkringsrörelse*.

Förslagen, som finns bilagda detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsassessorn Kurt Malmgren.

Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

Ur protokollet:

Aino Olsson

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 31 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, ODHNOFF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter lagrådets den 28 mars 1967 avgivna utlåtande över de till lagrådet den 17 i samma månad remitterade förslagen till *lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183) om bankrörelse* och *lag angående ändrad lydelse av 274 § lagen den 17 juni 1948 (nr 433) om försäkringsrörelse*.

Föredraganden upplyser, att lagrådet lämnat lagförslagen utan erinran och hemställer, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att anta

dels de av lagrådet granskade lagförslagen,

dels de vid statsrådsprotokollet den 17 mars 1967 fogade förslagen till

- 1) *förordning om ändring i reglementet den 28 maj 1959 (nr 293) angående allmänna pensionsfondens förvaltning;*
- 2) *förordning om ändrad lydelse av 9 § reglementet den 26 maj 1961 (nr 265) angående förvaltningen av riksförsäkringsverkets fonder;*
- 3) *förordning om ändrad lydelse av 2 § reglementet den 25 maj 1962 (nr 401) angående förvaltningen av de allmänna försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen;*
- 4) *förordning angående ändrad lydelse av 42 § förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor.*

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Margit Edström